



การนำเสนอและอภิปรายผลการศึกษา

โครงการศึกษาวิเคราะห์ร่างกฎหมายที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ

เรื่อง “กลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำกฎหมาย”

วันอังคารที่ 9 มกราคม 2561 เวลา 09.00 – 13.30 นาฬิกา

ณ ห้องประชุมกรมการ หมายเลข 308 อาคาร 2 รัฐสภา

หลักการและเหตุผล

สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้น เป็นสิทธิที่ได้รับการรับรองเป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 50,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้เฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย และแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐเท่านั้น และเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 รัฐธรรมนูญก็ยังคงบัญญัติรับรองสิทธิดังกล่าวของประชาชน แต่กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพียง 10,000 คนเท่านั้น ก็สามารถเข้าชื่อเสนอกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย และแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐเท่านั้น ปัจจุบัน เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แล้ว สิทธิในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนก็ยังคงได้รับการรับรองเช่นเดิม แต่มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียด กล่าวคือ รัฐธรรมนูญ ได้กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 10,000 คน สามารถเข้าชื่อเสนอกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย และหน้าที่ของรัฐ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารัฐธรรมนูญจะรับรองสิทธิในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชน แต่ในทางปฏิบัติก็ยังประสบปัญหาที่ก่อให้เกิดอุปสรรคอยู่ซึ่งส่งผลให้ร่างกฎหมายของประชาชนเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาได้ยาก เช่น การจัดทำกฎหมายเพื่อเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา เนื่องจากประชาชนอาจไม่มีความเชี่ยวชาญในการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างกฎหมายที่ประชาชนเข้าชื่อเสนออาจไม่ผ่านการพิจารณาในรัฐสภาด้วยเหตุนี้ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจึงได้กำหนดให้รัฐต้องจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายด้วย ซึ่งแต่เดิม สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายจะเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อให้สิทธิของประชาชนในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายสามารถเกิดผลได้จริง อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น หากแต่รัฐธรรมนูญก็ไม่ได้บัญญัติรายละเอียดว่ากลไกดังกล่าวนั้นจะมีลักษณะอย่างไร

สถาบันพระปกเกล้า ในฐานะองค์กรที่มีหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมงานวิชาการให้แก่รัฐสภา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดให้มีการศึกษาวิจัยเรื่องกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำกฎหมายขึ้น และเมื่อนักวิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงกำหนดให้มีการนำเสนอและอภิปรายในประเด็นดังกล่าวขึ้น โดยจัดเป็นการสัมมนาอย่างต่อเนื่องทั้งสิ้น 2 ครั้ง โดยการจัดการสัมมนาครั้งแรกนั้น เป็นการจัดสัมมนาเพื่อให้นักวิจัยได้มีโอกาสนำเสนอผลงานวิจัยต่อสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเสนอและพิจารณากฎหมาย องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้มีการอภิปรายในประเด็นดังกล่าวโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำกฎหมาย ส่วนการจัดสัมมนาครั้งที่ 2 นั้น จะเป็นการนำเสนอผลงานวิจัยต่อภาคประชาสังคมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเสนอกฎหมาย และให้มีการอภิปรายในประเด็นดังกล่าวโดยตัวแทนของภาคประชาสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคประชาสังคมที่เคยมีประสบการณ์ในการเสนอกฎหมาย ตลอดจนเปิดเวทีให้มีการแสดงความคิดเห็นอันนำไปสู่การสร้างกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ และทำให้สิทธิในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนมีผลใช้บังคับได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยต่อสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมาธิการฯ ที่เกี่ยวข้อง และองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการผลักดันนำข้อเสนอดังกล่าวไปใช้ได้จริง
2. เพื่อให้เกิดการอภิปรายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนองานวิจัย เพื่อให้ได้ข้อเสนอที่สามารถนำไปใช้ได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อเปิดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของภาคส่วนต่างๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนองานวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นเวทีให้นักวิจัยนำเสนอผลการศึกษาในหัวข้อกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำกฎหมาย
2. สร้างความรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกรัฐสภา (ผู้มีอำนาจในการพิจารณากฎหมาย) บุคลากรในวงงานรัฐสภา และประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับกลไกช่วยเหลือในการจัดทำกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อให้เกิดการผลักดันให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำกฎหมายขึ้นจริง

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 150 คน ประกอบด้วย

- สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะกรรมาธิการที่เกี่ยวข้อง

- คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย และอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง
- คณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ และการสร้างความปรองดอง ความสามัคคีปรองดอง (ปยป.) และคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง
- บุคลากรในวงงานรัฐสภา
- ภาคประชาสังคม และประชาชนผู้สนใจ

วัน เวลา และสถานที่การจัดสัมมนา

ครั้งที่ 1 กลุ่มเป้าหมาย สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กรรมการที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย และอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ และการสร้างความปรองดอง ความสามัคคีปรองดอง (ปยป.) และคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง และบุคลากรในวงงานรัฐสภา

วันอังคารที่ 9 มกราคม 2561 เวลา 09.00 – 13.30 นาฬิกา ณ ห้องประชุมกรรมการ หมายเลข 308 อาคาร 2 รัฐสภา

ครั้งที่ 2 คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย และอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ และการสร้างความปรองดอง ความสามัคคีปรองดอง (ปยป.) และคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง ภาคประชาสังคม และประชาชนผู้สนใจ

วันพฤหัสบดีที่ 18 มกราคม 2561 เวลา 09.00 – 13.30 นาฬิกา ณ โรงแรมตรัง กรุงเทพมหานคร

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา สถาบันพระปกเกล้า

โทร. 0-2141-9552 และ 0-2141-9558 โทรสาร 0-2143-8174

e-mail: watcharac@kpi.ac.th และ chansit@kpi.ac.th